

● PLANINARSKI „NAJ“ U HRVATSKOJ I U SVIJETU

- Prvi poznati planinar u današnjem smislu je renesansni pjesnik Francesco Petrarca koji se iz znatiželje 1336. popeo na Mont Ventoux u Francuskoj.
- Na Mont Blanc prvi se uspeo Jacques Balmat iz Chamonixa 1786. kad je Benedict Saussure obećao 30 dukata onome tko se prvi popne.
- Prva planinarska organizacija u svijetu je londonski Alpine Club osnovan 1857. u Londonu
- Na Mount Everest prvi su se uspeli 1953. Novozelandačin Edmund Hillary i Šerpa Tensing.
- Međunarodna unija planinarskih saveza (UIAA) osnovana je 1932. godine
- UIAA je 1974. održala skupštinu u Hrvatskoj, u Delnicama, u čast 100-godišnjice HPD-a.
- „Planine“, prvu planinarsku knjigu na svijetu, napisao je 1536. Petar Zoranić Ninjanin.
- Hrvati su deveti narod na svijetu koji je osnovao planinarsko društvo.
- Hrvatsko planinarsko društvo (HPD) osnovao je 1874., istodobno s Hrvatskim Sokolom, Sveučilištem i Hrvatskim liječničkim zborom.
- Prvi predsjednik HPD-a bio je dr. Josip Schlosser – liječnik i osnivač hrvatske botanike.
- Prvi izlet HPD-a bio je uspon na Oštrc i Plešivicu u Samoborskom gorju 1875.
- Prvi planinarski objekt u Hrvatskoj bila je drvena piramida podignuta na Sljemenu 1870.
- Prva planinarska kuća u Hrvatskoj bila je HPD-ova „Gradska kuća“ na Sljemenu iz 1877.
- Prvi hrvatski alpinist bila je ilirkinja Dragojla Jarnević (uspon stijenom Okića 1843.).
- Prva hrvatska penjačka organizacija, HPD-ova Alpinistička sekcija, osnovana je 1935.
- U Hrvatskoj su najomiljenija penjališta Klekova stijena i Anića kuk u Velikoj Paklenici na Velebitu.
- Prvi je hrvatsku zastavu u Himalaji istaknuo Željko Poljak 1971. (područje Annapurne)
- Stipe Božić iz Splita prvi je Hrvat koji se popeo na Mount Everest, i to dvaput: 1979. i 1989.
- Za vrijeme Domovinskog rata hrvat Velebita branila je Planinska satnija „Velebit“.
- Prvo planinarsko društvo poslije Drugog svjetskog rata bilo je PD Zagreb osnovano 1948.
- Hrvatski planinarski savez (HPS) osnovan je 1948. i danas ima 297 društava i 30 000 članova.
- HPS je prvo hrvatsko „sportsko“ društvo primljeno u Međunarodni olimpijski odbor (1991.).
- Prva hrvatska speleološka organizacija je Špiljarska sekcija osnovana 1949. u PD-u Zagreb.
- Planinari speleolozi istražili su najdublju jamu u Hrvatskoj, Lukinu jamu na Velebitu (-1355 m).
- Prvu hrvatsku alpinističku ekspediciju izvan Europe vodio je Jerko Kirigin na Aconcaguu 1975.
- Prva hrvatska ženska ekspedicija Everest 2009. postigla je rekord: četiri se članice uspelo na vrh.
- Najteža hrvatska planinarska nesreća: 4 poginulih alpinista pod lavinom na Užbi u Kavkazu 1974.
- Najviše hrvatskih himalajskih ekspedicija (oko 20) vodio je Darko Berljak, član PDS-a „Velebit“.
- Hrvatsku gorsku službu spašavanja osnovao je HPS 1950. Danas ima status javne službe.
- „Hrvatski planinar“, časopis HPS-a, koji izlazi od 1898. do danas, jedan je od najstarijih na svijetu.
- Danas u Hrvatskoj ima blizu 200 planinarskih kuća, skloništa i domova.
- Najviši vrh u Republici Hrvatskoj je Dinara (1831 m).
- Najvišu hrvatsku planinarsku kuću, Vilinac na Čvrnsnici (1961 m) u BiH, sagradio je 1939. HPD Bjelašnica iz Sarajeva.
- Najveće i najljepše društvene prostorije u Hrvatskoj ima HPD „Zagreb Matica“ u Petrićevoj ulici.
- Najstarije društvene prostorije u Hrvatskoj ima PDS „Velebit“, od 1950. u Zagrebu, Radićeva 23.
- Najviše hrvatskih alpinističkih himalajskih ekspedicija vodio je Darko Berljak.
- Jedini hrvatski speleološki časopis „Speleolog“ izdaje od 1952. do danas PD „Željezničar“ Zagreb.